

Bezwaarschrift: opvanglocatie asielzoekers aan de Schansdijk in Zevenbergen

Zevenbergen, 10 mei 2023

Beste college van B&W, beste gemeenteraad van de gemeente Moerdijk,

Hierbij maak ik bezwaar tegen het voorgenomen besluit en vergunningverlening om een opvanglocatie te creëren aan de Schansdijk in Zevenbergen voor maximaal 200 asielzoekers, voor een periode van 10 jaar, met een mogelijkheid tot verlenging tot 15 jaren. Ik maak mij zorgen omdat de Spreidingswet nog niet in werking is getreden en de gemeente vooruitloopt op de situatie zonder te kunnen inschatten hoe deze wet zich op lokaal niveau zal vertalen. Daarnaast maak ik mij ernstig zorgen over de veiligheid van onze eigen bewoners en de verdringingseffecten die er in onze lokale maatschappij zullen optreden als dit plan van de gemeente in werking treedt.

Op 3 mei hebben we de brief van de gemeente ontvangen met dagtekening 1 mei over dit onderwerp. Op 11 mei spreekt het college met de gemeenteraad hierover en als de gemeenteraad het idee goedkeurt wordt het plan verder uitgewerkt. Het definitieve besluit vindt naar verwachting al voor de zomer van 2023 plaats. Het lijkt allemaal in een stroomversnelling terecht te zijn gekomen, om redenen die voor mij totaal onduidelijk zijn. Op tal van punten blijkt dat de 2de en 3de orde van effecten nog niet duidelijk (kunnen) zijn voor de gemeente. Dit behelst dus een enorm risico.

De burgemeester en de gemeentesecretaris geven aan dat ze als gemeente hun verantwoordelijkheid willen nemen en een eerlijke bijdrage wil leveren aan de opvang van asielzoekers in ons land. Daarnaast wordt aangegeven dat er wordt ingezet op de zogenaamde kansrijke asielzoekers. Dat begrijp ik volkomen, echter:

1. De Minister van Justitie en Veiligheid geeft in haar brief van januari 2023 aan de Tweede Kamer aan dat het niet 100 % is uit te sluiten dat er terroristen naar Nederland komen in de stroom van migranten en asielzoekers, misbruik van de asielprocedures is niet volledig te voorkomen. Men kan niet garanderen dat er geen "veiligelanders" tussen de groep asielzoekers zitten. Daarmee kan de gemeente dus ook niet garanderen dat er wordt ingezet op kansrijke asielzoekers.

Wat is de reactie van de gemeente hierop?

2. In het geval het daadwerkelijk kansrijke asielzoekers zijn treedt een verdringingseffect op met de reguliere Moerdijkse bevolking, voor gebruikmaking van onze faciliteiten zoals onder andere scholing, medische zorg, kinderopvang, aanspraak maken op woonruimte en andere sociale voorzieningen.

Wat is de reactie van de gemeente hierop?

3. Dit verdringingseffect is haast semi permanent te noemen, voor een periode van 10 en mogelijk zelfs voor 15 jaren! Echter, het lijkt erop dat dit een overhaast besluit is, waarbij de vergadering van 11 mei als cruciale vergadering kan worden gezien. Daar wordt namelijk wel al akkoord gegeven op het idee, het definitieve besluit zal het complete plan omvatten, waarbij het mijn verwachting is dat er alleen nog gesproken zal worden over voorwaarden waaronder. Het heeft de schijn tegen dat er voor de zomer een daadwerkelijk ja/nee besluit genomen zal worden.

Kan de gemeente mijn zorg hier wegnemen?

4. De Raad van State vindt de spreidingswet onnodig complex en daardoor nauwelijks uitvoerbaar. Volgens het adviesorgaan is het bijvoorbeeld nog te onduidelijk wie waarvoor precies verantwoordelijk wordt. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) sluit zich aan bij de kritiek van de Raad van State. Ook de VNG vindt namelijk dat de wet te ingewikkeld is en dat het bovendien niet bij gaat dragen aan een stabiel opvanglandschap met voldoende plaatsen.

Waarom wil de gemeente vooruitlopen op de invoering van deze complexe Spreidingswet met alle onvoorziene risico's van dien?

5. Ook struikelt de Raad van State over het 'bonussysteem' voor gemeenten. De gemeenten die voor 1 mei een plan presenteren en gedurende een periode van vijf jaar meer dan 100 opvangplekken bieden, kunnen een bonus krijgen. Het adviesorgaan vindt echter dat dit enkel competitiviteit met zich meebrengt, in plaats van solidariteit.

Waarom kiest de gemeente dan voor een getal van maximaal 200 asielzoekers voor een periode van maximaal 15 jaar, wat is de rationale achter deze getallen?

6. Opvang vindt plaats op provincieniveau, waarbij uitruil kan plaatsvinden tussen gemeentes. Bepaalde gemeentes binnen de provincie kunnen zich dan bijvoorbeeld richten op de opvang van asielzoekers, terwijl andere zich richten op de huisvesting van statushouders.

Is de gemeente van plan om de gehele keten te faciliteren, dus zowel de opvang van asielzoekers als de huisvesting van statushouders? Als dat het voornemen is, waarom wordt er dan bijvoorbeeld niet samengewerkt met andere gemeenten om slechts een deel van de keten voor haar rekening te nemen, namelijk alleen de opvang van asielzoekers, maar geen permanente huisvesting te bieden voor statushouders om de impact op onze gemeente te beperken?

7. De gemeente geeft op haar website over dit onderwerp aan dat er geen aanvullende kosten zullen zijn, omdat deze worden vergoed door het Rijk. Ik maak mij grote zorgen over deze uitspraak, omdat hieruit blijkt dat er geen goede analyse heeft plaatsgevonden op gemeentelijk niveau, van alle 2de en 3de orde van effecten die zullen optreden als dit besluit in werking treedt. Uit deze analyse zal blijken dat er wel degelijk (verborgen) kosten voor rekening van de gemeente gaan komen. Zie hiervoor de genoemde, niet uitputtende lijst aan voorzieningen onder punt 2.
8. Is de gemeente van plan om maximaal 15 jaar lang zorg te dragen voor de beveiliging van de opvanglocatie, net als op de locatie bij de Lindonk voor de opvang van 50 asielzoekers in 2022, het geval is geweest? Wat is hiervan het kostenplaatje en wordt dit ook vergoed door het Rijk?
9. Hoe tracht de gemeente een scenario als in Ter Apel te gaan voorkomen? Hoe wordt de aanpak van getraumatiseerde asielzoekers of criminele asielzoekers geregeld en hoe wordt omgegaan met onacceptabel gedrag jegens vrouwen? Sterker nog, heeft de gemeente de potentiële dreiging van terrorisme helder op het netvlies?

10. Waarom is gekozen voor de locatie aan de Schansdijk? Kan er geen gebruik gemaakt worden van een locatie op het industrieterrein Moerdijk of het nieuw in te richten logistiek park moerdijk, verder van de woonkern Zevenbergen af? Daar is de beveiliging reeds geborgd en hoeft deze slechts deels te worden opgeschaald.
11. In het kader van het nemen van verantwoordelijk zou je kunnen stellen dat de gemeente voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en oorlogsslachtoffers, voor wie de opvang natuurlijk keihard nodig is, haar verantwoordelijkheid wel genomen heeft. Waarom richten we ons niet alleen op hen en intensiveren we de hulp en zorg voor de directe oorlogsslachtoffers, dat is al moeilijk genoeg.

Advies: stel de besluitvorming en vergunningverlening uit tot na de invoering van de Spreidingswet. Eerst moet er meer duidelijkheid komen over de uitvoerbaarheid van de Spreidingswet en de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en mandaten van de gemeente vanuit de Rijksoverheid daarbinnen. Het plan kan in dit stadium vanwege de onduidelijkheden en potentieel grote risico's met hoge impact dus nog niet uitgewerkt worden. Begin na duidelijkheid over de Spreidingswet eerst met een kleinschaliger plan en een plan met een kortere werkingsduur dat beter overzien kan worden en ook beter in verhouding staat tot de schaalgrootte van onze gemeente. Maak daarbij goede afspraken binnen de provincie en zet alleen in op opvang, niet op permanente huisvesting.

Met vriendelijke groet,

